

Rapport Naturvärdesinventering

Detaljplan Östtjärn 2:9 – Sundsvalls kommun

Uppdrag: NVI Östjärn, 30090501
Kund: Ulf Steringer (Norra Berget i Sundsvall AB)
Datum: 2025-06-11
Upprättad av: Stefan Grundström
Granskad av: Johanna Kühne

Inledning

Ulf Steringer (Norra Berget i Sundsvall AB) har beställt en naturvärdesinventering som ett underlag till en detaljplan för bostadsändamål i ett område vid Östjärn strax söder om Sundsvall, se figur 1.

Figur 1. Det inventerade området (inom svarta linjer) är 1,9 hektar stort och beläget på fastigheten Östjärn 2:9 i Sundsvalls kommun. Kartläggningsområdet omfattas av ett område som är något större (en buffert på 100 meter i vardera riktning).

Metod

Naturvärdesinventeringen inleds med en förstudie där känd information om området samlas ihop inom ett så kallat kartläggningsområde. Använda källor för datainsamling redovisas under stycket *Underlag* nedan. Kartläggningsområdet för naturvärdesinventeringen utgörs av ett större förstudieområde på cirka 5 hektar – inventeringsområdet samt en buffertzon på ungefär 100 meters bredd. Den valda buffertzonen bedöms tillräcklig för att samla in relevant miljöinformation som kan bidra till inventeringen och bedömningarna inom inventeringsområdet. Förstudieområdet är större för att ge en inblick i hur inventeringsområdet förhåller sig till det omgivande landskapet och ett större ekologiskt sammanhang.

Efter att förstudien genomförts besöks inventeringsområdet i fält och genomsöks i sin helhet. Syftet med fältinventeringen är att verifiera avgränsade naturvärdesbiotoper från förstudien, identifiera eventuella naturvärdesbiotoper, beskriva biotoperna, justera avgränsningarna och bedöma biotopvärde respektive artvärde för varje naturvärdesbiotop. Inventeringsområdet genomsöks i fält enligt Svensk Standard SS 199000:2023 (SIS Svensk standard, 2023) med stöd av den tekniska specifikationen

SIS/TS 199002:2023. En detaljerad metodbeskrivning återfinns i standarden. De naturvärdesklasser som omfattas av inventeringen är 1-4 och den valda detaljnivån för uppdraget är Medel. Det innebär att naturvärdesbiotoper som är minst 1 000 kvadratmeter stora och som bedöms uppnå en naturvärdesklass registreras. Vidare registreras även mindre element än 1 000 kvadratmeter som naturvärdesobjekt om det anses ha värden för den biologiska mångfalden. Det kan antingen göras genom att registrera området som ett värdeelement, en livsmiljö, en artförekomst eller en naturvärdesbiotop. Naturvärdesbiotoper, värdearter, värdeelement, vattendrag, småvatten, artförekomster och livsmiljöer registreras och beskrivs i fält. Naturvärdesbiotoper naturvärdesklassas enligt figur 2. Förekomst av värdearter och invasiva arter har eftersökts.

Naturvärdesbiotoper bedöms enligt figuren nedan (se Figur 2). Denna klassificering görs med hjälp av en specifik matris som kombinerar de två aspekterna biotopvärde och artvärde.

Biotopvärdet bedöms utifrån aspekterna biotopkvalitéer, ekologisk funktion, sällsynthet och hot samt tillstånd. Standarden definierar ett flertal olika biotopkvaliteter att undersöka, några exempel är naturlighet (frånvaro av mänsklig påverkan), strukturer (bland annat åldersfördelning av träd) och kontinuitet. Med sällsynta biotoper menas biotoper som är mindre vanliga i ett regionalt, nationellt eller internationellt perspektiv. Hotade biotoper är biotoper med minskande utbredningsområde, areal eller funktion för den biologiska mångfalden. Varje naturvärdesbiotop ska utifrån en samlad bedömning tilldelas ett biotopvärde på en fyrgradig skala. Även artvärdet bedöms på en fyrgradig skala. Två aspekter ska beaktas: signalvärde och organismsamhälle. Värdearter är ett samlingsbegrepp för arter som indikerar naturvärde, arter som är fridlysta, arter som är rödlistade eller att värdearten i sig själv är en viktig del av den biologiska mångfalden.

Artvärde	Mycket högt	Mindre troligt utfall	Mindre troligt utfall	Högt naturvärde	Högsta naturvärde	
	Högt			Högt naturvärde		
	Påtagligt	Mindre troligt utfall	Påtagligt naturvärde		Högt naturvärde	
	Visst	Visst naturvärde		Påtagligt naturvärde		
					Mindre troligt utfall	
Lågt	Ej naturvärde	Visst naturvärde		Mindre troligt utfall	Mindre troligt utfall	
		Lågt	Visst	Påtagligt	Högt	Mycket högt
		Biotopvärde				

Figur 2. Matris enligt standard för bedömning av naturvärden baserat på biotopvärde och artvärde.

För förstudien, fältinventeringar och bedömningarna ansvarade Stefan Grundström. Fältinventeringen utfördes 2025-05-23 vilket är inom tidsramen då NVI:er bör utföras i denna region. Ansvarig för kartframställning och interngranskning av rapporten har varit Johanna Kühne.

Information samlades in i fält med hjälp av en surfplatta. Noggrannheten för positionering med denna utrustning är +/- 5-10 meter. Eventuella naturvärdesbiotoppeer identifierades i fält och registrerades i ArcGIS Online (AGOL). I samband med fältinventeringen togs även fotografier för områdesbeskrivning samt för respektive avgränsat objekt. Koordinatsystemet som använts är SWEREF 99 TM.

I genomsökta databaser finns bara de fynd som har rapporterats in. Avsaknad av artfynd betyder därför inte att en art inte finns i det aktuella området.

Underlag

Förutom fältbesök har följande underlag använts för naturvärdesinventeringen:

- Webbgis Västernorrlands län:
<https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=bc7b8a8cdf04fedabada5ad1bc9b61b>
- Naturvårdsverkets kartverktyg *Skyddad Natur*, Natura 2000-områden, naturreservat, biotopskydd, riksintressen m.fl.
- Skogsstyrelsen, Sammanställning av artfynd och bedömningar
- Länsstyrelsen Västernorrland, Yttrande vid samråd om detaljplan
- Miljökontoret – Sundsvalls kommun, Yttrande vid samråd om detaljplan
- Kartunderlag från SGU angående berggrund och jordarter
- Lantmäteriets ortofoton och historiska kartor över området
- SIS Svensk standard. SS 199000:2023. Naturvärdesinventering (NVI), Kartläggning och värdering av biologisk mångfald, Krav och vägledning. SIS.
- SIS Svensk standard. Teknisk specifikation, SIS/TS 199002:2023.
- SLU – Artdatabanken, uttag av observationer från Artportalen 2004 – 2025
- SLU – Artdatabanken 2024, Klassificering av främmande arters effekter på biologisk mångfald i Sverige – ArtDatabankens risklista
- Artskyddsförordningen, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/artskyddsforordning-2007845_sfs-2007-845/

Resultat

Förstudie

Inventeringsområdet ligger i en östsluttning vid Östtjärn i närheten av ett fritidshusområde. Marken består i huvudsak av morän men i nedre delen av området närmast tjärnen består marken av siltrika sediment. Berggrunden i området består av metagråvacka och glimmerskiffer och ger inte förutsättningar för någon särskilt rik eller krävande flora.

Det finns inga observationer av artfynd inom kartläggningsområdet registrerade hos Artdatabanken. Det finns inga skyddade områden, nyckelbiotoper eller naturvårdsobjekt (planeringsunderlag), inom kartläggningsområdet. Enligt skogsstyrelsens sammanställning är det ett ungt skogsbestånd (gallringsskog) och det är nyligen röjt inom området.

Fältinventering

Objekt-ID	NVB – Ung blandskog
Naturvärdesklass	4 – Visst naturvärde
Areal	2 hektar
Beskrivning	<p>Hela inventeringsområdet har bedömts vara så homogent att det är en och samma naturvärdesbiotop. Området är beläget på frisk till fuktig mark med yngre skog. Trädsnittet består i huvudsak av gran och glasbjörk med mera enstaka inslag av rönn och sälg. Äldre träd saknas helt. Markfloran är delvis av blåbärsristyp, delvis av lågörttyp med harsyra, ekorrhår och blåsippa som vanliga arter och delvis av högörttyp med majbräken och midsommarblomster som vanliga arter. Den döda ved som förekommer är enbart från nyröjda yngre träd.</p> <p>Närmast vägen i den östra delen förekommer bestånd av blomsterlupin och parksallat som båda är bedömda som invasiva arter och ska inte spridas till nya områden vid markarbeten.</p> <p>De fåglar som noterades vid fältbesöket med indikationer på häckning inom det inventerade området eller dess närhet var bofink, koltrast och kråka.</p> <p>Representativa vyer från området finns i figur 4 och 5.</p>
Värdearter	Blåsippa – fridlyst
Biotopvärde	Baserat på att det är ung brukad skog med är Swecos bedömning att biotopvärdet är lågt.
Artvärde	Artvärdet bedöms som visst baserat på att det är ett relativt örtrikt område.
Motivering till naturvärdesklass	En samlad bedömning av biotop- och artvärde motiverar att objektet bedöms hålla visst naturvärde (klass IV).

Figur 3. Inventeringsområdet har i sin helhet bedömts hysa visst naturvärde.

Artskydd

Blåsippa är fridlyst enligt § 9 i artskyddsförordningen men är lokalt i Sundsvalls kustland en allmän art och påverkan på enskilda bestånd utlöser inte förbudet i artskyddsförordningen.

Det planerade planområdet ligger inom ett område som av kommunen bedömts hysa viktiga habitat för fladdermöss. Baserat på fältbesöket är Swecos bedömning att det inventerade området saknar bra förutsättningar för fladdermöss. Det finns inga strukturer – äldre träd med utvecklade håligheter, större stensamlingar med håligheter i marken, byggnader eller anläggningar – som utgör lämpliga bo- eller viloplats för fladdermöss. Swecos bedömning är att en riktad inventering efter fladdermöss i området inte är nödvändig.

Även om området är trivalt förekommer det en del fågel där och en generell rekommendation är att undvika avverkningar under fåglarnas huvudsakliga häckningstid vilket i denna region är 15 april till 31 juli.

Figur 4 och 5. Vy över representativa delar av skogsområdet som bedömts hysa visst naturvärde baserat på att det är en brukad yngre lövrik skog.